

A KÖZÚTI BIZTONSÁGI HATÁSVIZSGÁLATOK ÚTMUTATÓJA MAGYARORSZÁGON

Dr. Koren Csaba
egyetemi tanár
koren@sze.hu

Széchenyi István Egyetem, Győr

ÉPKO 2011 Csíksomlyó, 2011. június 2-5.

Készítették

2

- Megbízó: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

- Konzulensek:

Kamarás Csilla, NFÜ

Dr. Lányi Péter, NFM

- Készítette: MAÚT munkabizottság

Munkabizottság vezető: Dr. Koren Csaba

Munkabizottsági tagok: Borsos Attila

Dr. Holló Péter

Hóz Erzsébet

Dr. Jankó Domokos

Mocsári Tibor

Definíció

A közúti biztonsági hatásvizsgálat (KBHV) annak összehasonlító elemzése, hogy az új út vagy a meglévő hálózat módosítása milyen hatással van az úthálózat közlekedésbiztonságára

A közúti biztonsági hatásvizsgálatot az alábbi tervfázisokkal kapcsolatosan lehet végrehajtani:

- Megvalósíthatósági tanulmány
- Tanulmányterv

A KBHV jelentés szerkezete és tartalma

1. A feladat meghatározása
2. A jelenlegi helyzet és a projekt (beavatkozás) nélküli eset
3. Közlekedésbiztonsági célok
4. A javasolt változatok közlekedésbiztonságra gyakorolt hatásának elemzése
5. A változatok összehasonlítása
6. A lehetséges megoldások sorrendjének bemutatása

Projekt-típusok

- a) Új út épül, amely meghatározott területen jelentős forgalomátrendező hatást fejt ki.
 - aa) A változatok vonalvezetésükben, ill. csomópont-kiosztásukban különböznek egymástól, ezáltal a környező hálózatról különböző mennyiségű forgalmat vesznek át
 - ab) A változatok a forgalomvonzás szempontjából közel egyenértékűek, de a keresztmetszeti kialakítás, a csomópontok típusa szempontjából különböznek.

Projekt-típusok

6

b) Meglévő út jelentős fejlesztése (négy nyomúsítás, osztott pályás út építése, kategóriaváltás, kapacitásbővítés, sebességhatárok változtatása).

Itt a forgalomátrendeződés nem olyan jelentős, a hangsúly az adott út biztonságának változásán van.

Hatásterület

7

- a) A projektben szereplő útszakaszok (maga az új vagy fejlesztendő út)
- b) A közvetlenül érintett útszakaszok (pl. a meglévő párhuzamos út, a csatlakozó utak)
- c) A hatásterület további szakaszai

A KBHV gyakran költség-haszon elemzéshez szolgáltat bemenő adatot szolgáltat. Ilyen esetben a vizsgálandó időszak általában 30 év.

A biztonság előrejelzése bizonytalan.

A KBHV jelentés szerkezete és tartalma

4. A javasolt változatok közlekedésbiztonságra gyakorolt hatásának elemzése

4.1. Az 1. változat elemzése

4.1.1. A várható forgalmi és baleseti adatok számszerű bemutatása

4.1.2. A várható forgalmi és biztonsági helyzet elemzése

4.2. A 2. változat elemzése ...

4.3. A 3. változat elemzése ...

Relatív sérülési mutatók (2008)

10

útkategória	fekvés	sávszám	RHM _{SZ}	RSM _{SZ}	RKM _{SZ}
			fő/10 ⁷ jkm		
autópálya	külterület		0,0657	0,2360	0,6106
autóút	külterület	2x1 sáv	0,1552	0,5525	0,7681
		2x2 sáv	0,0562	0,2973	0,8837
főút	n. a.		0,2466	1,3259	3,0452
	külterület	n. a.	0,2653	1,2698	2,8358
		2x1 sáv	0,2752	1,3198	2,9263
		2x2 sáv fizikai elválasztás nélküli	0,2351	1,1168	2,5589
		2x2 sáv fizikai elválasztással	0,1748	0,6593	1,4700
	belterület		0,2151	1,4208	3,3987
mellékút	n. a.		0,2079	1,4998	3,5186
	külterület		0,2204	1,5039	3,4080
	belterület		0,1960	1,4958	3,6244

Relatív sérülési mutatók (2008)

Ágak száma	Forgalomszabályozás módja	Relatív sérülési mutató ÖRSM _{CS} (Sérült/10 ⁷ jm)
4 ágú	elsőbbségadás	4,6
	jelzőlámpa	2,9
	körforgalom	1,1
3 ágú	elsőbbségadás	2,7
	jelzőlámpa	1,3
	körforgalom	0,8

Várható forgalmi és baleseti adatok (változatanként)

12

	Útkategória	Szakaszhossz (km)	Beépítés (lakott/nem l.)	Sebességkorlát (km/ó)	ÁNF (jármű/nap)	Forgalmi teljesítmény (10^7 jm km)	RHM (meghalt/ 10^7 jm km)	RSM (súlyosan sérült/ 10^7 jm km)	RKM (könnyen sérült/ 10^7 jm km)	ÖRSM (összes sérült/ 10^7 jm km)	Meghaltak száma (fő)	Súlyosan sérültek száma (fő)	Könnyen sérültek száma (fő)	Összes sérült (fő)	Súlyozott sérültszám	SRSM (összes súlyozott sérült/ 10^7 jm km)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. szakasz																
2. szakasz																
3. szakasz																
...																
Összesen	X		X	X	X		X	X	X	X						

A várható forgalmi és biztonsági helyzet elemzése (változatonként)

13

A táblázat szöveges elemzése

Megállapítások a várható főbb baleseti típusokról, okokról, esetleges balesetsűrűsödési (ún. "góc"-) helyekről, a sebességekről.

A várható forgalmi és biztonsági helyzet elemzése (változatonként)

14

Ki kell térni az alábbiakra:

- forgalom-lefolyási jellemzők (pl. nyári csúcsforgalmak) hatása;
- egyes különleges közlekedő csoportok szempontjai (pl. gyalogosok, kerékpárosok, motorkerékpárosok, külföldiek);
- felmerülő kapacitás-kihasználtsági és ezzel összefüggő biztonsági problémák kezelése,
- nagyarányú teherforgalom megjelenése;
- évszakoktól függő feltételek (pl. téli útviszonyok, hóeltakarítás, csapadékvíz-elvezetés, esős, ködös időszakok hatása);
- elegendő számú, biztonságos parkolóhely, pihenőhely megléte;
- a forgalom kezelésének megoldása váratlan események pl. baleset, árvíz, szeizmikus tevékenységek miatt.

A változatok összehasonlítása (1)

	Forgalmi teljesítmény (10 ⁷ jkm)	Meghaltak száma (fő)	Súlyosan sérültek száma (fő)	Könnyen sérültek száma (fő)	Összes sérült (fő)	Súlyozott sérültszám	SRSM (összes súlyozott sérült/10 ⁷ jkm)
Jelenleg							
A projekt nélküli eset							
1. változat							
2. változat							
...							

A változatok összehasonlítása (2)

Számszerű elemzés: az a változat a legjobb, ahol a várható sérültszám a legkisebb.

Szöveges elemzés következtetései esetleg eltérhetnek a számítások eredményeitől.

Az összesített értékelés a számszerű és a szöveges értékelés együttesén alapul.

17

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Koren Csaba koren@sze.hu